

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy socjologii II

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 24SOCS.12P.12831.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Marek Krajewski	
Prowadzący zajęcia	Marek Krajewski	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy źródeł zróżnicowań i nierówności społecznych
C2	Wytworzenie umiejętności pracy w grupie oraz prowadzenia dyskusji
C3	Wytworzenie umiejętności samodzielnego sporządzania tekstów naukowych
C4	Wytworzenie umiejętności samodzielnej pracy z tekstami naukowymi
C5	Wyposażenie studentów w wiedzę o podstawowych formach uspołecznienia (para, grupa, rodzina, społeczeństwo)
C6	Zapoznanie studentów z najnowszą literaturą dotyczącą socjologii i sposobów jej uprawiania
C7	Przekazanie wiedzy na temat cech charakterystycznych współczesnego, ponowoczesnego społeczeństwa
C8	Dostarczenie wiedzy na współczesnych systemów ekonomicznych oraz politycznych
C9	Dostarczenie wiedzy o głównych źródłach zmiany i społecznej reprodukcji

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza na temat socjologii i sposobów jej uprawiania

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Wie skąd się biorą społeczne zróżnicowania i nierówności	SOC_K1_W01	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
W2	Wie co to jest społeczeństwo ponowoczesne i jakie są jego cechy charakterystyczne	SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
W3	Potrafi scharakteryzować cechy specyficzne współczesnych systemów ekonomicznych i politycznych	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
W4	Wie skąd się biorą zmiany społeczne i jakie są warunki trwania społeczeństw w czasie	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04, SOC_K1_W07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
W5	Potrafi wskazać na podstawowe formy uspołecznienia i scharakteryzować specyfikę każdego z nich	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Potrafi samodzielnie pracować z tekstami naukowymi	SOC_K1_U03, SOC_K1_U05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
U2	Umie sporządzić samodzielnie esej naukowy	SOC_K1_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
U3	Potrafi pracować w grupie, dyskutować, przekazywać swoje poglądy innym	SOC_K1_U03, SOC_K1_U06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Przejawia wolę rozwijania się jako osoba uprawiająca socjologię	SOC_K1_K02, SOC_K1_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna
K2	Przejawia chęć współpracy z innymi i dyskusji na ważne kwestie społeczne	SOC_K1_K02, SOC_K1_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Esej, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Co nas spaja? Więzy społeczne, typy więzi społecznych. Wielość rodzajów spoidel społecznych. Specyfika współczesnych więzi społecznych.	W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
2.	Konsumpcja. Co to jest konsumpcja? Konsumpcja, a praca. Konsumpcjonizm i społeczeństwo nadmiaru. Społeczne skutki konsumpcjonizmu. Konsumpcja, a styl życia i tożsamość.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
3.	Sieciowość i złożoność. Co to jest złożoność? Sieciowy charakter rzeczywistości i złożoność. Rodzaje sieci. Emergencja i jej skutki. Przygodność życia społecznego.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
4.	Zbiorowości społeczne. Rodzaje zbiorowości społecznych. Grupa społeczna. Rodzaje grup i zbiorowości społecznych. Wspólnoty wyobrażone-naród.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
5.	Mobilność. Mobilność i jej rodzaje. Podstawowe źródła mobilności społecznej. Migracje- ich źródła oraz skutki.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
6.	Specyfika współczesnych zmian społecznych.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
7.	Zmiana społeczna. Pojęcie zmiany społecznej. Główne rodzaje zmian społecznych. Podstawowe rodzaje wyjaśniania zmian społecznych.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Wykluczenie społeczne i dyskryminacja. Marginalizacja społeczna, a wykluczenie. Dyskryminacja i jej rodzaje. Mowa nienawiści. Społeczne skutki dyskryminacji i wykluczenia.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
9.	Rodzina. Rodzina jako powszechnik kulturowy? Małżeństwo i pokrewieństwo. Struktura rodziny. Podstawowe funkcje rodziny. Przemiany rodziny we współczesnym świecie. Rodzina oraz jej substytuty i protezy.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
10.	Rodzaje systemów stratyfikacyjnych. Intersekcyjność.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
11.	Nierówności społeczne. Zróżnicowania, a nierówności społeczne. Pojęcie stratyfikacji społecznej. Główne wymiary społecznej stratyfikacji.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
12.	Różnice i zróżnicowania. Różnica i jej znaczenie w życiu społecznym. Zmienny status zróżnicowań społecznych. Zróżnicowania społeczne i ich rodzaje. Socjologiczne badania społecznych zróżnicowań.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda ćwiczeniowa, Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Forma egzaminu: egzamin jest dwuczęściowy i tworzą go (a) egzamin pisemny dotyczący treści wykładów i lektur obowiązkowych oraz (b) realizacja 2 z 8 zadań towarzyszących wykładom (eseje). Egzamin pisemny zawierać będzie pytania dotyczące treści wykładów oraz lektur obowiązkowych (2 pytania z treści wykładów oraz jedno dotyczące treści lektur obowiązkowych) Egzamin: • Zagadnienia do egzaminu będą podawane po zakończeniu każdego z wykładów, zaś zagadnienia do lektury obowiązkowej po zakończeniu każdego z bloku wykładów. • Komplet zagadnień do egzaminu zostanie przekazany nie później, niż na dwa tygodnie przez jego pierwszym terminem Sposób realizacji „zadań”: • Zadania podawane są po zakończeniu każdego z wykładów. • Cykl wykładów składa się z trzech bloków, w każdym umieszczono 4 wykłady, do każdego wykładu z bloku 1 i 2 przypisane jest zadanie. • Student(ka) wybiera po jednym zadaniu z bloku wykładów 1 oraz 2. • W trakcie trwania semestru student(ka) realizuje 3 z 8 podanych w sylabusie zadań. • Każde z 2 wybranych zadań powinno być zrealizowane w formie krótkiego tekstu (eseju). • Tekst można wzbogacić materiałami wizualnymi • Tekst powinien mieć charakter autorski, ale też wykorzystywać wiedzę z wykładów oraz literaturę socjologiczną. Wszelkie zapożyczenia należy oznaczyć przez cudzysłów i przypis wskazujący na źródło. Wymogi formalne dotyczące tekstów z zadaniami: • Teksty powinny zostać sporządzone w formatach edytowalnych (.doc; .docx, .rtf, .odt itd.) • W nagłówku dokumentu należy umieścić imię i nazwisko autora(ki) oraz numer realizowanego zadania. • Proszę o nazywanie plików imieniem i nazwiskiem autora(ki) • Objętość od 3000 do 6000 znaków; czcionka: Times New Roman, wielkość: 11, odstępnym pomiędzy wierszami 1,5; tekst wyjustowany; przypisy dolne, bibliografia na końcu pracy. • Opóźnienie oddania zadania od 2 dni do 7 dni oznacza obniżenie oceny o jeden stopień, od 8 do 14 dni o dwa stopnie, powyżej 14 dni - konieczność sporządzenia dodatkowej pracy. Proponowana skala ocen: • bardzo dobry (bdb; 5,0): student(ka) opanował(a) wiedzę z ćwiczeń i wykładów w stopniu bardzo wysokim; potrafi doskonale formułować swoje myśli tak w formie pisemnej, jak i ustnej. • dobry plus (+db; 4,5): student(ka) opanował(a) wiedzę z ćwiczeń i wykładów w stopniu wysokim; potrafi bardzo dobrze formułować swoje myśli tak w formie pisemnej, jak i ustnej. • dobry (db; 4,0): student(ka) opanował(a) wiedzę z ćwiczeń i wykładów w stopniu dobrym; potrafi w dobrym formułować swoje myśli tak w formie pisemnej, jak i ustnej. • dostateczny plus (+dst; 3,5): student(ka) opanował(a) wiedzę z ćwiczeń i wykładów w stopniu wystarczającym; potrafi wystarczająco dobrze formułować swoje myśli tak w formie pisemnej, jak i ustnej. • dostateczny (dst; 3,0): student(ka) opanował(a) wiedzę z ćwiczeń i wykładów w stopniu dostatecznym; potrafi dostatecznie dobrze formułować swoje myśli tak w formie pisemnej, jak i ustnej. • niedostateczny (ndst; 2,0): student(ka) nie opanował(a) wiedzy z ćwiczeń i wykładów; nie potrafi formułować swoich myśli ani w formie pisemnej, ani i ustnej. Ocena końcowa składa się z dwu składowych: ocena z egzaminu pisemnego (50% oceny) oraz ocena za realizację zadań (50% oceny).
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach - dopuszczalne są dwie nieobecności Przygotowanie oraz aktywna praca na zajęciach Realizacja oraz prezentacja projektu grupowego (20% oceny) W [4-5]-osobowych grupach należy wybrać case z życia społecznego (wydarzenie z Polski lub ze świata; film, serial lub książka; zjawisko/fenomen społeczny; dyskusja tocząca się na jakiś temat, itd.) i dokonać jego socjologicznej analizy; W ramach analizy należy przywołać co najmniej dwa tematy omawiane na naszych zajęciach Na potrzeby analizy można także zrealizować kilka krótkich wywiadów, proste badanie ankietowe albo sondę uliczną; Prezentacja projektu powinna trwać [10-15] minut i przyjmować dowolną formułę – wystąpienia ze slajdami w tle, filmu, podcastu, itd. Kolokwium zaliczeniowe z oceną (80% oceny)

Literatura

Obowiązkowa

1. Bauman Z., Rozmowy o socjologii, Warszawa, 2014 Berger P.L., Zaproszenie do socjologii, Warszawa, (różne wydania) Bruce S., Socjologia/ Szerokie horyzonty, Gdańsk, 2012 Elias N., Czym jest socjologia?, Warszawa, 2010
2. Giddens A., Sutton P.W., Socjologia. Kluczowe pojęcia, Warszawa, 2014 Goodman N., Wstęp do socjologii, Poznań, 2017 (i inne wydania) Nowe perspektywy teorii socjologicznej. Wybór tekstów, Manterys A., Mucha J. (red.), Kraków, 2010
3. Sztompka P. Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków (różne wydania) Współczesne społeczeństwo polskie, Giza A., Sikorska M. (red.), Warszawa, 201

Dodatkowa

1. Socjologia. Lektury, Sztompka P., Kucia M.(red.), Kraków, 2005
2. Współczesne teorie socjologiczne, Tomy 1 i 2, Jasińska-Kania, Nijakowski L.M., Szacki J., Ziółkowski M.(red.), Warszawa, 2006 Współczesne teorie socjologiczne. Antologia tekstów. Tom I i II, Mucha J., Borowik I. (red.), Kraków, 2015
3. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Warszawa (różne wydania)
4. Giddens A., Socjologia, Warszawa, (różne wydania)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie pracy pisemnej	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do planowania i czynnego włączania się do realizowanych projektów socjologicznych (m.in. badawczych, analitycznych, interwencyjnych, innowacyjnych) w ramach realizowania roli zawodowej socjologa, w tym we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego
SOC_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w dyskusji na tematy społeczne – formułowania własnego stanowiska w oparciu o wiedzę socjologiczną oraz wykorzystywania wiedzy socjologicznej do rozumienia stanowisk stron w dyskusji
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_U05	Absolwent/ka potrafi zaplanować i realizować podnoszenie swoich kompetencji socjologicznych korzystając z możliwości edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej
SOC_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować, realizować i monitorować własną pracę oraz podejmować i realizować różnorodne role w zespołach
SOC_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami
SOC_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym
SOC_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie cele i zasady zrównoważonego rozwoju, w tym te przyjęte przez państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych